

Opis zabytków i osobliwości Salzburga

- **Rezydencja – reprezentacyjne wnętrza**

Średniowieczna siedziba biskupia otrzymała pod koniec XVI wieku swój dzisiejszy wygląd i prezentuje się obecnie jako wspaniała wczesnobarokowa budowla. W Rezydencji można zwiedzić 11 wytwornych pomieszczeń – dawne komnaty reprezentacyjne i mieszkalne salzburskich książąt arcybiskupów, a także galerię z pierwszorzędnymi zbiorami malarstwa europejskiego z okresu od XVI – XIX wieku.
- **Galeria w Rezydencji**

Residenzgalerie Salzburg – zbiory kontynuujące książęcą tradycję. W skład zbiorów wchodzi dzieła wybitnych malarzy europejskich XVI – XIX wieku. Szczególna uwaga poświęcona jest malarstwu holenderskiemu z XVII wieku z dziełami takich wielkich artystów, jak: Rembrandt, Rubens czy Brueghel.
- **Plac Rezydencji**

Na północ od katedry leży obszerny plac Rezydencji, który zdobi barokowa fontanna, zbudowana przez Tommaso di Garona. Fontanna wykonana jest z untersberskiego marmuru i sięga wysokości 15 metrów. Jest to największa i najokazalsza barokowa fontanna na północ od Alp.
- **Salzburskie Kuranty**

Nową Rezydencję („Neugebäude“) zdobi Wieża Kurantowa. 35 dzwonów zostało odlanych w latach 1688 - 1689 przez antwerpskiego ludwisarza Melchiora de Haze, a ufundował je dla Salzburga w 1702 roku arcybiskup Johann Ernst Graf Thun.
- **Kościół Św. Michała**

Niewielki kościół poświęcony Michałowi Archaniołowi został wybudowany przypuszczalnie ok. 800 roku i pełnił funkcję kaplicy palatynackiej. Warto obejrzeć kunsztownie wykonaną kratę w stylu rokoko, która oddziela przedsionek od nawy głównej
- **Plac Mozarta i pomnik Mozarta**

Na placu Mozarta wznosi się pomnik kompozytora, zaprojektowany przez Ludwiga von Schwanthalera. Odlew z brązu wykonał w 1842 monachijczyk, Johann B. Stiglmayer. Przy uroczystym odsłonięciu pomnika obecni byli synowie Mozarta.

- **Dzielnica nadbrzeżna „Kaiviertel“**

Ulica Kaigasse stanowiła biegnący na wschód od katedry odcinek głównego ciągu ulic średniowiecznego Salzburga. Pałac biskupów Chiemsee – Chiemseehof – dzisiaj siedziba rządu i parlamentu krajowego Salzburga – był od XIV do XIX wieku rezydencją biskupów Chiemsee – sufraganów metropolii salzburskiej. Na Pfeifergasse, w domu oznaczonym numerem 11, mieszkał znany lekarz - Paracelsus.
- **Plac Kapituły z fontanną**

Na południe od Katedry, u stóp Góry Fortecznej z potężną twierdzą, leży plac Kapituły. Fontanna Kapitulna (Kapitelschwemme) z olbrzymim basenem, pełniąca dawniej funkcję wodopoju dla koni, wykonana jest z białego marmuru. Grotę Neptuna wykonał Josef Anton Pfaffinger.
- **Katedra**

Katedra, której patronami są św. Rupert i św. Wirgiliusz, to trzecia budowla stojąca na tym miejscu. Fasadę z jasnego marmuru z Untersbergu zdobią kolosalne posągi przedstawiające świętych Piotra i Pawła (w środku) oraz Ruperta i Wirgiliusza (na zewnątrz) – świętych lokalnych.
- **Plac Katedralny**

Arcybiskup Guidobald Thun zlecił w 1660 roku architektowi Giovanni Antonio Dario wykonanie arkad katedralnych z loggiami. Środek placu zajmuje statua Matki Boskiej – dzieło braci Wolfganga i Johanna Baptisty Hagenauerów.
- **Muzeum Katedralne**

1200 lat sztuki w Salzburgu. Rozpiętość eksponatów sięga od anglosaskiego krzyża św. Ruperta, poprzez wyszukane przedmioty katedralnego skarbcza, po rzeczy osobliwe z książęcych zbiorów „dzieł sztuki i rzeczy niespotykanych“
- **Twierdza Hohensalzburg**

Twierdza Hohensalzburg, wybudowana w 1077 roku, jest największym zamkiem warownym w Europie Środkowej, który zachował się w całości. Szczególnie warte zwiedzenia są średniowieczne komnaty książęce oraz Muzeum Forteczne, które przedstawia w bardzo obrazowy sposób rozwój twierdzy i funkcje, jakie pełniła. Od 1892 roku na zamek można wjechać wygodną naziemną kolejką linową, której stacja znajduje się na Festungsgasse.
- **Kościół Fraciszkanów**

Pierwszy kościół na tym miejscu powstał w VIII wieku. W 1220 roku podjęto budowę nowej świątyni. Z nieistniejącego już słynnego gotyckiego ołtarza Michaela Pachera zachowała

się figura Madonny, znajdująca się dzisiaj na ołtarzu barokowym.

- **St. Peter**

Na dystrykt klasztorny Św. Piotra składają się: arcyopactwo Benedyktynów, kościół klasztorny i cmentarz Św. Piotra z kaplicą Św. Małgorzaty. Opactwo powstało ok. 700 roku, a jego założycielem był biskup z Wormacji, św. Rupert.

- **Kościół Św. Piotra**

W barokowym dzisiaj kościele Św. Piotra zachowały się pozostałości piewszej romańskiej budowli. We wnętrzu kościoła znajduje się skalny grób św. Ruperta.

- **Katakumby Św. Piotra**

Leżący u podnóża góry Mönchsberg, w przeuroczej skalnej scenerii, cmentarz Św. Piotra jest jednym z najpiękniejszych miejsc pochówku na świecie. Wykute w skale Mönchsbergu katakumby pochodzą z czasów wczesnochrześcijańskich i były do 1110 roku częścią najstarszego klasztoru w Europie. Służyły jako miejsce schronienia garstce pierwszych chrześcijan, których znalazł tu św. Rupert. Dlatego też miejsce to nazywane jest kolebką dzisiejszego Salzburga. W kaplicy grobowej przy wejściu do katakumb pochowany jest Johann Michael Haydn i Nannerl Mozart.

- **Dzielnica festiwalowa – Domy Festiwalowe**

Domy Festiwalowe mieszczą się w dawnych stajniach dworskich, przylegających do stromej ściany Mönchsbergu na całej długości ulicy Hofstallgasse. Mały Dom Festiwalowy powstał w latach 1924/25 i został w 1926 roku przebudowany przez Clemensa Holzmeistera. Wielki Dom Festiwalowy Holzmeister wybudował w latach 1956-60.

- **Wodopój dla koni**

Marmurowa rzeźba młodzieńca ujarzmiającego rumaka została wykonana w 1695 roku przez Michaela Bernharda Mandla. Tło dla eleganckiego basenu wodnego stanowią malowidła przedstawiające konie. Miejsce to służyło dawniej do pławienia koni dworskich i pełniło rolę wodopoju.

- **Muzeum Zabawek – Szpital Mieszczański**

W budynku dawnego szpitala mieszczańskiego mieści się dzisiaj Muzeum Zabawek. Zabawki z trzech stuleci zachwycają nie tylko dzieci, a antyczne domki dla lalek imponują również dorosłym gościom.

- **1. Salzburskie Muzeum Wina Mirabell**

W Austrii uprawia się wino na 58.398 hektarach. Wybierzcie się na spacer po austriackich winnych ogrodach i spróbujcie szlachetnej kropli.
Mirabellplatz 7, tel. 873063 i fax 8739973 e-mail: weinmuseum-mirabell@aon.at
- **Winda na Mönchsberg**

W skale Mönchsbergu znajduje się wejście do windy. Winda zawozi odwiedzających na jeden z najpiękniejszych tarasów widokowych Salzburga..
- **Muzeum przyrodnicze „Haus der Natur“: niezwykle przeżycie dla dzieci i dorosłych!**

W 80 salach wystawowych przedstawione są za pomocą najnowszej techniki muzealnej, w bardzo obrazowy sposób najciekawsze formy życia na ziemi i ich środowisko naturalne. Szczególna uwaga poświęcona jest człowiekowi. Do atrakcji muzeum należą: olbrzymie akwaria, terrarium z węzami, jaszczurkami i krokodylami, przestrzeń kosmiczna, życie morskie....
- **Muzeum Carolino Augusteum**

Oprócz cennych dzieł sztuki muzeum prezentuje kulturalny i historyczny rozwój landu od prehistorii do czasów nowożytnych. W 1985 roku muzeum obchodziło 150 rocznicę swojego powstania.
- **Dom Mozarta**

Do domu na prawym brzegu rzeki Salzach rodzina Mozarta wprowadziła się w 1773 roku. Młody Wolfgang Amadeusz mieszkał tu do 1780 roku i tutaj powstała większość jego salzburskich kompozycji. Zrekonstruowana część domu, która została doszczętnie zniszczona podczas II Wojny Światowej, jest od stycznia 1996 roku dostępna dla zwiedzających. Na pierwszym piętrze mieści się muzeum dokumentujące dzieje domu i życie rodziny Mozarta. W centrum uwagi znajduje się oczywiście życie i twórczość W.A. Mozarta, wiele miejsca poświęcono również podróżom kompozytora i jego siostrze Nannerl.
- **Muzeum Piwa „Stiegl’s Brauwelt“**

„Stieglbrauerei zu Salzburg“, największy w Austrii prywatny browar w Salzburgu, zaprasza swoich gości w pełną emocji podróż odkrywczą po świecie piwa – napoju liczącego sobie tysiąc lat. Na wystawie „Świat piwa“ możecie podziwiać największą na świecie piwną wieżę i zapoznać się dokładnie z technologią produkcji piwa. Wystarczy włączyć przycisk, aby

dowiedzieć się wszystkiego o krajach produkujących piwo. Na zakończenie wszyscy zwiedzający zaproszeni są na degustację świeżego stieglowskiego piwa!

- **Dom Narodzin Mozarta**

W Domu przy Getreidegasse 9 mieszkała w latach 1747 do 1773 rodzina Leopolda Mozarta. Dnia 27 stycznia 1756 roku przyszedł tu na świat Wolfgang Amadeusz. W dawnym mieszkaniu Mozartów mieści się dzisiaj muzeum. Wśród eksponatów są m.in. dziecięce skrzypki Mozarta oraz jego skrzypce koncertowe, klawikord, fortepian młoteczkowy, portrety członków rodziny oraz zbiór listów.

- **Ulica Getreidegasse**

Warto zobaczyć wykonane kunsztownie z kutego żelaza, częściowo pozłacane szyldy cechowe z okresu od XVI do XIX wieku, których tradycja sięga czasów średniowiecza.

- **Stary Rynek - Judengasse**

Malowniczy, otoczony zabytkowymi kamienicami Stary Rynek (Alter Markt) zdobi stojąca na środku fontanna Św. Floriana – dawna studnia mieszczańska. Do osobliwości placu należą: najmniejszy dom Salzburga, dawna księżęca apteka dworska oraz kawiarnia Tomaselli z 1703 roku. Ze Starego Rynku w kierunku Waagplatz prowadzi Judengasse (ul. Żydowska). Do roku 1404 zamieszkiwała ją ludność pochodzenia żydowskiego.

- **Kościół Uniwersytecki**

Kościół Uniwersytecki to największy kościół barokowy w Salzburgu. Został wybudowany przez architekta Fischera von Erlach jako świątynia dla Salzburskiego Uniwersytetu i poświęcony w 1707 roku. Cztery kaplice poświęcone są patronom czterech fakultetów.

- **Platzl - Linzergasse**

Z niewielkiego placyku przy moście Staatsbrücke zwanego Platzl wychodzi się na powstałą w czasach średniowiecza ulicę Linzergasse. Warto zwiedzić kościół Św. Sebastiana wraz z przylegającym do niego cmentarzem. W centralnym miejscu cmentarza wznosi się zdobiona mozaiką kaplica Św. Archanioła Gabriela – mauzoleum arcybiskupa Wolfa Dietricha. Na cmentarzu znajdują się ponadto: grobowiec rodzinny Mozartów (Leopold, Konstancja) oraz grób słynnego lekarza Paracelsusa.

- **Uliczka Steingasse**

Uliczka Steingasse zachowała do dzisiaj swój średniowieczny charakter. Jest to jedna z najstarszych ulic miasta. W domu nr 9

urodził się w 1792 roku Joseph Mohr, twórca słów kolędy „Cicha Noc“. Istniejąca do dzisiaj Kamienna Brama (Steintor) to ocalały fragment pierwszych murów miejskich.

- **Góra Kapucynów**

Na ulicy Linzergasse 14 bierze początek droga prowadząca na Górę Kapucynów (Kapuzinerberg) - Stefan Zweig Weg. Po drodze mija się 6 kapliczek Drogi Krzyżowej. W czasie trwania Wojny Trzydziestoletniej góra została włączona w system fortyfikacji miejskich. Z bastionu Hettwerbastei roztacza się piękny widok na miasto.

- **Makartplatz – Dom Mozarta**

Pl. Makarta nosi imię znakomitego salzburskiego malarza Hansa Makarta. W domu nr 8 mieszkał od 1773 do 1782 Wolfgang Amadeusz Mozart. Sala Tancmistrza służyła niegdyś Mozartom do wspólnego rodzinnego koncertowania.

- **Pałac i ogród Mirabell**

Pałac został wybudowany w 1606 roku na zlecenie Wolfa Dietricha. Warto zwiedzić Schody Aniołów – dzieło rzeźbiarza Raphaela Donnera, które prowadzą do Sali Marmurowej – najpiękniejszej sali ślubów w Europie Środkowej.

Zaprojektowany przez Fischera von Erlach ogród Mirabell zachował do dzisiaj swoją pierwotną formę. Cztery marmurowe grupy figur na cokółkach otaczające fontannę stanowią personifikację czterech żywiołów. Warto zobaczyć teatr szpalerowy, Ogród Karłów i ozdobiony kwiatami parterowy ogród z lewobrzeżnym Salzburgiem w tle.

- **Pałac i wodotryski Hellbrunn**

Pałac Hellbrunn, otoczony rozległym parkiem i ogrodem wodnym, zaliczany jest do najpiękniejszych przykładów architektury manierystycznej na północ od Alp i jest niewątpliwym unikatem w Europie. Słynne ogrody z wodotryskami, zaprojektowane w 1618 roku przez księcia arcybiskupa Markusa Sittikusa ku uciechu gości jego letniej rezydencji, bawią zwiedzających po dziś dzień.

- **Zoo Hellbrunn**

Ogród zoologiczny w Hellbrunn zyskał sobie międzynarodowe uznanie dzięki wpisanym w krajobraz naturalny, rozległym wybiegom dla zwierząt. Szczególną atrakcją są żyjące na wolności sępy, które zamieszkują położone niedaleko miasta górskie masywy, a przylatują do zoo na karmienie. Nasi najmłodszy goście najbardziej lubią zwierzyńiec, w którym mogą głaskać i karmić małe zwierzęta.

- **Kopalnia soli w Hallein**

W leżącym zaledwie 15 km na południe od stolicy landu Hallain, na górze Dürrnberg, znajduje się historyczna kopalnia soli – najstarsza na świecie kopalnia, którą można zwiedzić. To właśnie złożom soli przez długie wieki Salzburg zawdzięczał swoje niezwykle bogactwo.

- **Skansen Großmain**

Na gości czeka tu 50 oryginalnych zagród chlopskich oraz innych wiejskich budynków, jak np.: szkoła, młyn, kuźnia, tartak oraz zabudowa alpejskich hal – a wszystko to z ostatnich pięciu stuleci.